

NÉPLAP

A MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT KELETMAGYARORSZÁGI KERÜLETÉNEK NAPILAPJA

Még egyszer a Földigénylő Bizottságról

A földreformrendeletet a rendkívüli minisztertanács egyhangú lelkesedéssel elfogadta s ezzel a magyar demokrácia legfontosabb kérdése a megvalósulás stádiumába került. A rendelet elfogadása természetesen csak a minisztertanácsban ment ilyen simán, megszületését azonban súlyos harcok előzték meg. Mindannyian emlékszünk azokra a támadásokra, amelyeket a reakció intézett a készülő földreformjavaslat ellen. Voltak, akik jobbról és voltak, akik balról támadták elgondolásait, s olyan „megoldásokat” ajánlottak, amelyek a földkérdést feltétlenül bukásra ítélték volna. A reakció elleni kíméletlen harc és a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front pártjai között felmerülő kisebb ellentétek kiküszöbölésére irányuló harc eredményeképp született meg a földreformjavaslat s a szombati minisztertanács egyhangú határozata ennek a harcnak csak győzelmes befejezése.

A magyar nép földért folytatott harcának első szakasza ezzel sikeresen befejeződött. És valljuk be: a könnyebb szakasza. A rendelet már megvan, de hiányzik a végrehajtás. A földreform végrehajtási utasítása is elkészült, napokon belül meg is jelenik s ezzel megkezdődik a magyar nép földért folytatott harcának második, valljuk be: nehezebb és küzdelmesebb szakasza. A földreform végrehajtása szintén harc és küzdelem eredménye lesz s ennek biztosítására mozgósítani kell a legszélesebb földmunkás- és paraszttömegeket.

Mi ennek a mozgósításnak eszköze és szervezeti formája? A minden községben és városban megalakítandó Földigénylő Bizottságok. A népi, paraszti tömegmozgalom e harci szerveinek megalakítására egyszer e lap hasábjain már felhívtuk az érdekelt parasztság figyelmét. Most, a földreformrendelet elfogadása után s közvetlenül a végrehajtási utasítás megjelenése előtt még egyszer nyomatékosan fel kell hívni a parasztság figyelmét a Földigénylő Bizottságokra, azok haladéktalan megvalósítására, mert a végrehajtási utasítás megjelenése után csak abban az esetben lehet késedelem nélkül végrehajtani a földreformot, ha a hatóságok mellett maga az érdekelt parasztság veszi kezébe az ügy intézését.

A földreformrendelet elfogadása után tehát a felszabadított országrészek területein a parasztság azonnal alakítsa meg a Földigénylő Bizottságokat. E bizottságokba menjenek be a demokratikus pártok legjobb, legintelligensabb és legharcosabb képviselői. A Magyar Nemzeti Füg-

Teljesen összeomlott a dunántúli német offenzíva

A szovjet csapatok Székesfehérvár megkerülésével féluton vannak Győr felé — Éjlel-nappal szakadatlanul folyik Berlin bombázása
A Rajna-Mose-Saar háromszögben 80.000 bekerített német teljes megsemmisülés előtt

A keleti arcvonal harcáról a hivatalos hadművelleti jelentés csak a németek által elkeseredetten védett Kolberg keletitengeri kikötő elfoglalásáról számolt be. Haditudósítók jelentése szerint a dunántúli harcokban a két hét óta a legnagyobb áldozatok árán erőltetett német offenzíva összeomlott. A beérkezett szovjet tartalékok a német támadást nemcsak megállították, hanem már ellentámadásban is vannak.

A Balatonról északra a Bakonyban és Móról északra súlyos szovjet páncélos támadás van folyamatban.

Ez a támadás nemcsak a többhetes német offenzíva térfelnyerésének teljes elvesztését, hanem Székesfehérvár

átkarolását és a Győrbe vezető út felének megtételét jelenti.

Ezt a legújabb német hadijelentés is beismeri.

Nyugaton a Rajna-Mosel-Saar-háromszögben most már majdnem teljesen körülfart nagy német erők sorsa megpecsételtnak látszik; az amerikai csapatok elvágják a németek utolsó visszavonulási útjait kelet felé.

A szövetséges légierők — a közeli négy hét óta minden éjszaka megismétlődő éjjeli támadásokon kívül — vasárnap a háború leg súlyosabb nappali légitámadását intézték Berlin ellen; különösen súlyos támadás érte az Oderafront ellátására hivatott közlekedési vonalakat.

Zukov csapatai elfoglalták Kolberget

Moszkva, március 19. (MTI) A Szovjet Tudósító Iroda jelenti: Március 18-án Königsbergből délnyugatra csapataink folytatták a keletporoszországi német harcsoportok megsemmisítésére irányuló harcaikat és még szűkebbre szorították a német csapatok körvont gyűrűt. Rohammal elfoglaltak több mint 40 helységet. Ebben a körzetben a március 17-én vívott harcokban több mint 800 német katonát és tisztet ejtettünk foglyul.

1. bjelorusziai arcvonalunk csapatai

megtorva a körülfart helyőrség ellenállását, március hó 18-án utcai harcokkal elfoglalták Kolberg keletitengeri kikötőt.

Csehszlovákiában Zvolentől (Zolyom) nyugatra és délnyugatra csapataink támadó harcaik eredményeként elfoglaltak több helységet.

A hadszíntér többi szakaszán helyi jelentőségű harcok és felderítő tevékenység folyt. Március 17-én az egész arcvonalon megromgáltuk, illetve megsemmisítel-

tük a németek 136 harcokocsiját és rohamlövegét. Légiharcokban és légvédelmi agyúink tüzeiben leöltük az ellenség 26 repülőgépét.

A szövetségesek megtisztították Kobienzet

London, március 19. (MTI) A Rajna-Mosel-Saar háromszögben a hatalmas ütközet tetőpontja felé közeledik. Az amerikaiak 4 páncélos és 10 tankzászlóalja olyan gyorsan tör előre, hogy szinte lehetetlen lépést tartani az állandó helyzetváltozással.

A Rajna nyugati partján rekedt és megsemmisítés céljára német haderők létszáma 80 ezerre tehető; soraikban teljes a fejetlenség és zűrzavar.

A német járműszlopok az amerikai kötelékek karjaiba rohanak, fogalmuk sem volt róla, hogy milyen közel vannak a szövetségesek. A taktikai légihaderő gépei több mint 600 gépjárművet és 73 tankot pusztítottak el. Az angol csapatok több ponton átkeltek a Nahe-folyón és behatoltak Bingenbe.

Koblenzet néhány orvlövész-től eltérően, teljesen megtisztították a németektől. Távolabb délre a 7. hadsereg

getlenségi Front pártjainak képviselői mellett a végrehajtásban döntő szerepet kell juttatni a Földigénylő Bizottságokon keresztül a Földmunkás Szövetségnek. A Földigénylő Bizottságok haladéktalanul állítsák össze a rendeletben lefektetett elvek alapján az igényjogosultak névsorát, írják össze a község vagy a város határában a földreform céljaira igénybeveendő vagy elkobzandó földeket s készítsék el a felosztási tervet. Ha mindezek az előkészületek megtörténtek, az érdekelt parasztság azonnal és közvetlenül bekapcsolódhat legfontosabb problémáinak, a földkérdésnek a megoldásába.

Az azonban semmiképp sem elégszerű, ha a Földigénylő Bizottságok csak bekapcsolódnak a mun-

kába. A döntő szempont, hogy jól kapcsolódjanak bele. Tisztán kell látniok, hogy a földosztás a magyar demokrácia megteremtéséért folyik, de ugyanakkor szerves része a nemzet függetlenségi és szabadságharcának. A rendeletet tehát ugyanazoknak a fontos nemzeti szempontoknak szemellett tartásával kell végrehajtani, mint amelyeknek figyelembevétele mellett létrejött. A Földigénylő Bizottságok élén a parasztságnak politikailag erős, öntudatos és kemény harcosainak kell állniok, akik a reakciónak nemcsak a nyílt támadásait verik vissza, hanem azokat a burkolt támadásait is, amelyeket túlzó követelések hangoztatásával intéz a földreform ellen. Bizonyos ugyanis, hogy a reakció a végrehajtás során éppúgy meg-

kísérli, hogy a parasztságot meg gondolatlan, az erejét meghaladó s a nemzet érdekeit veszélyeztető lépésekre vegve rá, mint ahogy azt a földreformtervezet sajtóvitája során megtette. Ugyanakkor azonban a parasztság esetleges ultraradikális követeléseit is a rendelet elgondolásainak kereteibe kell visszazorítani.

A Földigénylő Bizottságoknak történelmi feladatot kell megoldaniok. Szerepük: történelmi szerep. Végezzék ezt tiszta politikai öntudattal, kicsinves szempont vagy túlzó és provokáló követelés kikapcsolásával úgy, hogy ez a döntő kérdés a demokrácia rendje és erkölcsi tisztasága szellemében az egész magyar nép érdekében minél hamarabb megoldódjon.

9 kilométerrel előrehatolt északi irányban.

A remageni hidfőállás ma már 27 kilométer hosszú és 12 kilométer mély. Az amerikai haderők több ponton átkeltek a Köln-frankfurti autóponton. A remageni híd egyik szakasza beomlott, de a javítási munkálatok alatt hajóhidon bonyolódik le a forgalom.

A szövetséges főhadiszállás a Majna-Frankfurt, Mannheim és Ludwigshafen

Másodpercenként egy tonna bomba Berlinre

London, március 19. (MTI) Erős brit bombavetőrajok ismét Németország felett jártak. Főcélpont Bochum és Hanau volt. Moszkítók az éjjel ismét bombázták Berlin, február 20-án a 6. éjszaka sem múlt el, hogy a német főváros nyugalmát ne zavarta volna meg légtámadás. Zsukov csapatainak láthatárán felülről az angol Moszkítók támadása nyomán Berlinben támadt tüzek fénye.

Több mint 1300 nehéz bombázó háromszor tonna bombát dobott Berlinre. Közülük 650 ezer gyújtóbombát. Ez volt az eddigi legnagyobb nappali légtámadás a német főváros ellen. Az amerikai bombavetőket dél felé jelentek meg Berlin felől. A támadás egy óráig tartott és másodpercenként 1 tonna bomba zuhant alá. Főcélpontok a Schlesischer Bahnhof, amely a keleti hadszíntérre futó vonalak gépjárára, az északi állomás teherpályaudvara, továbbá a Rhejmetal tankgyár telepei voltak. A német légihaderő vadászgépekkel próbálta védeni Berlin: a

Molotov külügyi népbiztos távirata Gyöngyösi külügyminiszterhez

Debrecen, március 20. (MTI) Molotov külügyi népbiztos köszönő táviratot intézett Gyöngyösi János külügyminiszterhez. Örömmel adta kifejezést a magyar

Román háborús bűnösök felelősségrevonása

London, március 19. (MTI) Groza román miniszterelnök egy sajtóértekezleten kijelentette, hogy háborús bűnösök felelősségrevonják azokat is, akik megengedték Németországnak Románia

A pápa a szélsőséges nacionalizmus ellen

Róma, március 19. A pápa beszédet mondott a római Szent Péter-téren nagy tömeg előtt. A Szentatya ezt mondta: Azok, akik hagyják, hogy az erőszak hirdetői cseszabítsák, most végre kárába belátják, mire vezetett szolgálataik. Számukra csak egy út vezet az üdvösséghez: egyszer és mindenkorra megtagadni a szélsőséges nacionalizmus bálványozását és a kereszténység mindenét átélés szelleme felé kell fordulniok.

Külföldi hírek

Az 1. amerikai hadsereg csapatai megszállták egy földalatti német hadlüzemet: a gyártelep 400 m. hosszú és 25 m. mélyen van a föld színe alatt. A szövetségesek kiszabadították a gyárban dolgozó 500 leányt, belga, francia, holland és orosz kényszermunkást.

Tajfun gépek az éjjel lerombolták két fontos német főhadiszállást Hollandiában. Az egyik Blaskovitz tábornok, az

Nyers gyapjút vesznek

Orán, március 19.

Tojást
tejet
vajat
olajat

es mindenféle
élelmiszert
násárol

Büffé-
étterem

Kossuth-u. 17.

körzeteiben lakó német polgári lakossághoz intézett felhívásában felszólítja a lakosságot, hogy hajadaktalanul költözzenek el erről a vidékről, mert a szövetségesek kérelmeitellen bombázásokat fognak intézni a vidék ipartepei ellen. A közeljövőben bekövetkező bombatámadások ellen semmi sem nyújt menedéket. Egy másik felhívás a körzetek vasutasához szól; ebben felszólítják őket, ne tartssanak ki a helyükön és segítsék a külföldi munkásokat a szökésben.

légelhárítóerős volt. Még nem végleges adatok szerint 13 német vadászgépet pusztítottak el. Három bombavető nem tért vissza. A vadászgépek egyrésze kele felé repülve, átrepült az Oderán és orosz vadászgépekkel együtt védelmet nyújtott egy szovjet repülőter elleni német támadás ellen.

Stockholmi jelentés szerint a nappali amerikai légtámadás után a német cenzura hírzárókat rendelt el Berlinben.

Az 1935-ös „Németország” negyede szövetséges kézen

London, március 19. (MTI) Az orosz csapatok Németország területének eddig 100.000 km² területét tartják megszállva, nyugaton a szövetségesek 15.000 km² területét foglalták el, tehát Németország területéből 115.000 km² terület van a szövetségesek kezén. Ez megfelel az 1935-beli Németország egynegyedének.

külügyminiszternek Budapest fel-szabadítása alkalmából hozzáintézt távirata felett, melyben a magyar nemzetnek a Vörös Hadsereg iránti háláját tolmácsolta.

megszállását, akik hadat üzentek az Egyesült Nemzeteknek, azokat, akik nem tartották tiszteltben a háború nemzetközi szabályait, akik a faji üldözést és kegyetlenkedéseket elkövették.

Bűnbakok kivégzése a remageni vereségért

London, március 19. (MTI) Berlinben hivatalosan közölték, hogy 5 német katonatisztet halálra ítélték, mert elmulasztották felrobbantani a remageni Rajnahídat. Egyiküket, a remageni híd parancsnokát, távollétében ítélték el. A másik négyet máris kivégezték.

északrajnai hadsereg főparancsnokának, a másik Christiansen tábornok, hollandiai német főparancsnok törzskari főhadiszállása volt.

Korzikától délre brit torpedórombolók két német torpedónaszádöt süllyesztettek el tengeri ütközetben.

Benes csehszlovák köztársasági elnök Bakuból tegnap repülőgépen megérkezett Moszkvába. 8-10 napig szándékozik Moszkvában maradni és április 1-én fog megérkezni Csehszlovákiába.

Nimetz tengernagy jelenté, hogy amerikai gépek Klushin-szigetét támadták. 300 óráig repülőgépek Nagoyát bombázták. A távolkeleti brit hadiflotta 8 hónap alatt 274 japán hajót süllyesztett el.

A szófiai bolgár néptörvényszék halálra ítélt három magasrangú katonatisztet, közülük Lukasz tábornok, volt vezérkari főnököt. Őket terheli a felelősség a szövetségeseknek szóló bolgár hadüzenetért.

A Loire-i körzetben lévő St. Etienneben felállított Vichy-milizia volt parancsnokát halálra ítélték. Ezt a németberceket bűnösnek találták Jónáthau francia felkelő letartóztatásában.

Vallomás a csendőrségről

Mindannyian tudjuk, milyen szerepet játszott a csendőrségnek a reakciós Magyarországon: támasza volt a fasizmusnak, ostroma és réme minden szabadságszerető embernek. Most ennek a csendőrségnek egyik vezetője, Szilády Gyula csendőrezredes áll a rendőrség előtt és kerül majd a nép ítélőszéke elé.

„Szimpátiával figyeltem a németek bevonulását”

— 1942 augusztus óta voltam a debreceni csendőrkörlet parancsnoka — mondta vallomásában. — Parancsnokságom ideje alatt a Kommunista Párt működése tilos lévén, a csendőrség közege ellenük eljárta. Ői-hat esetben tudok arról, hogy a csendőrök az előállítottakkal kegyetlenkedtek...

— 1943 tavaszán partizánok ellen hadakozott a csendőrség Kárpátalján, a Bükkben és a Mátrában...

— A németek bevonulásakor, 1944 március 19-én belügyminiszteri utasításra minden ellenállástól tartózkodtunk. Két nappal később a Gestapo is megérkezett. Dr. Bauer alezredes, a debreceni Gestapo főnöke hivatalosan meglátogatott engem. A látogatást visszautasítottam. Vacsorát is adott a Bika-szállóban, melyre meghívták a csendőrtisztikart. Belügyminiszteri utasításra ezt a vacsorát is visszamutattam. Én részemről a németek bevonulásakor, az akkori propaganda hatása alatt állván, szimpátiával figyeltem a bevonulást.

Gettó a téglagyárban

— A debreceni Gettó felállításában résztvettem... A téglagyári görödöt alkalmasnak találtuk zsidók számára gyűjtőhelynek, mert kevés őrszemélyzet lévén, fűszempont volt a jó őrizhetőség. A vidékről érkező szállítmányokat ott jól együtt lehetett tartani. Lakóhely céljából bőségesen rendelkezésre álltak a téglaszáritó pajták és téglágetős kemencek. Mintegy 10-12.000 embert helyeztek itt el.

(A téglagyár lakói nem tudtak aludni a zsúfoltság miatt. Egy fekvőhelyre három személy jutott.)

— Az őrszere és bánásmódra vonatkozólag én dolgoztam ki a részleteket és adtam utasítást.

(A téglagyárban asszonyokat és terhes anyákat éppen úgy vettek, mint gyermekeket és férfiakat. Csuklógyakorlatokat végeztek nőkkel és öregekkel. Egy asszonyt puskatással vertek, mert a csillag nem volt körülvarrva ruháján, csak a sarkánál odaültve.)

Német parancsra intézkedtem a csendőrök bevetéséről

(Az oroszok közeledtére Szilády csendőreivel együtt elmenekült Debrecenből. Balassagyarmat felé.)

— Az esküt Szilásra október végén tettem le. Az új rezsim vezető emereivel első ízben Balassagyarmaton érintkeztem, egy értekezleten, ahol megjelentek az összes közigazgatási vezetők.

— November végén a Szilasi-kormány belügyminiszterének, Vajna Gábornak a meghívására Budapestre utaztam egy belügyminiszteri konferenciára.

Budapestben öt zászlóalj csendőr volt alárendelve, bevetésükre a német parancsnokságtól kaptam parancsot, ennek értelmében intézkedtem.

— Utasításokat az ostrom ideje alatt Pfeffer-Wildenbruch vezérrezredesétől és Hiltchler rendőrtábornoktól kaptam. Utóbbi türelmetlenül újabb és újabb csendőröket követelt, mikor a rendelkezésre álló létszámról referáltam neki.

Ne higyi magyar a németnek...

— Hiltchler egész idő alatt biztatott minket, hogy felmentő német seregek megérkezése küszöbön van. Tisztelettel több-

szür azt mondták, hogy órákon belül itt lesznek a német tankhadosztályok.

— December végén egy napon Lulay csendőrszázados jelentette nekem, hogy a német hadtestparancsnokság elhagyta a Werbőzei-u. 7. alatti házat és ismeretlen helyre vonult, anélkül, hogy azt a honvéd hadtestparancsnoksággal közölt volna. Én erre elmentem Lulayval Hindy altábornagyhoz, aki elsápadt és visszahőkölt; amikor ezt közöltem vele, Hindy szerint a németek ezzel megszegték azt az előzetes megállapodást, amelyet vele kötöttek, hogy minden lépésükről értesítik őt. Később megtudtuk, hogy a miniszterelnökségi palota övőhelyére szivárogtak be a földalatti, észrevétlenül.

— Megjegyzem, ez az eljárás jellemző volt rájuk. Mindig úgy vonultak vissza, vagy bujtak el, hogy a magyarokat félrevezessék. Csendőreim is jelentették, hogy a németek a harcban visszavonulásuk előtt még egy félórával azt jelentik a magyaroknak: itt vagyunk mellettetek, tartassatok ki — és aztán észrevétlenül visszavonulnak.

Kitartás?

— December 24-én a Budapesti viszsza maradt közigazgatási vezetők és karhatalmi parancsnokok Vajna belügyminiszter dolgozószobájában összegyűltek. Vajna jelölte ki, hogy ki marad Budapestben és ki megy Szombathelyre. Elsőnek Örendi Norbert csendőrezredes, a Nemzeti Számokérőszék vezetőjét küldte vidékre, ő hagyhatta el először a miniszteri szobát, hogy elutazását előkészíthesse.

(A Nemzeti Számokérőszék Szilasiék terrorszervezete volt, ők végezték ki tömegesen a nyilasellenes honvédtiszteket, közülük Kiss Sándor altábornagyot.)

— Vajna utasítása ellenére a németek a csendőröket és csendőroket nem engedték elvonulni. De a vezetők autóján elutazhattak 24-én délután Vajnával együtt. Másnap az ostromgyűrű bezárult. Nekem Budán kellett maradnom s a csendőrök bevetéséről gondoskodnom — német parancsra.

— Az ostrom folyamán a védőrség annyi embert veszített, hogy végül már a sebesült csendőröket is be kellett vetni, 10-es, 20-as csoportokban.

— Február 12-én kerültem orosz fogságba a belügyminisztérium övőhelyén. Révész Éva.

Dr. Molnár Erik előadása a debreceni Szabad Egyetemen

Ma délután fél 4 órakor a debreceni Szabadegyetemen, a Demokratikus Ifjúsági Szövetség előadótermében dr. Molnár Erik népjóléti miniszter tart előadást „Hamisítások a magyar történelemtudományban” címmel. Dr. Molnár Erik egyik legkifűnőbb történésziünk. Szentmiklóssy Lajos néven írta az ényomatás esztendeiben történelmi munkáit, melyek a progresszív szellemiség kialakításában irányítómunkát voltak. Az előadás iránt rendkívül az érdeklődés.

Béldy Alajos háborús bűnös

MTI jelenti: Egy külföldi sajtótudósító iroda közlésének kiegészítésében illetékes helyről közlik, hogy Béldy Alajos altábornagyot a minisztertanács háborús bűnösnek nyilvánította. Béldy jelenleg Budapestben őrizetben van és rövidesen a Népbíróság elé kerül.

Hő- és cipőjavítást vállal GUMI-UZEM Széchenyi-utca 57.

Rizset

antolatlanul vesznek

Révi Nyugati-utca 2. szán

Az orvos és gyógyszerellátás kérdéseiről

nyilatkozott Molnár Erik népjóléti minisz'er

A háború sújtotta ország felépítésében igen nagy szerepe lesz az újonnan megalapított népjóléti minisztériumnak. Közegészségügy, a gyógyítás, általában a szociális gondoskodás kérdéseit hivatott megoldani. Munkatársunknak alkalma volt dr. Molnár Erik miniszterrel a tárcáját érintő legfontosabb kérdésekről beszélgetni, amelynek során a miniszter a következőket mondta:

„Lépések történtek aziránt, hogy külföldről hozhassunk be gyógyszereszközöket. De

a gyógyszerellátás terén is elsősorban saját erőnkre kell támaszkodni.

Itt a kilátások, tekintve az ország fejlett gyógyszeriparát, nem kedvezőlenek.

A legnagyobb budapesti gyógyszergyárak üzemképesek maradtak,

részben ma is üzemben vannak, s nagy termelési kapacitásuk mellett az ország gyógyszer szükségletének legnagyobb részét a jövőben fedezni tudják, ha nyersanyag áll rendelkezésre. Intézkedés történt, hogy az elhagyott gyógyszerüzemek felszerelését és nyersanyagát a működő gyógyszerüzemek igénybe vehessék.

Decentralizálják a közegészségügyet

Az ország egészségügyi helyzete a körülményekhez képest a legtöbb vonalon aránylag kielégítőnek mondható.

Járványos betegségek, néhány kivételtől eltekintve, eddig csak szörványosan léptek fel.

Elharapódzásuk megállítására az egészségügyi szervezet decentralizálásával területi egészségügyi felügyelőségeket létesítettünk,

melyeknek legfontosabb feladata a járványok elleni küzdelem. Szigorú intézkedések történtek

a közisztaság

helyreállítására. A kiütéses tifuszt illetőleg az orvosi és egészségügyi személyzet megvédésére védőoltások vannak folyamatban. A védekezés megkönnyítését pedig falragaszok és röplapok szétosztása szolgálja a lakosság felvilágosítására. Tervbe van véve tisztasági napok elrendelése. A hatósági orvosok felvilágosító előadásai és a védőnők és fertőtlenítők munkája is a járványok elleni küzdelem célját szolgálják. Fontos a küzdelem területén, hogy sikert érjen a védőoltó anyagok termelésé-

Petőfi-mozgó volt Vigszínház)

A magyar filmalkotás remeke Karády Katalin
...szereplésével

Külvárosi Őrszoba
Új orosz hirdető!

Előadások 1/2, 3, 4/5, vasárnap 11-kor is
Pentzárnyitás 12-től, vasárnap 10-től

A P O L L O - M O Z I

Előadások: d. u. 10-12, 3 és 10-11, vasárnap d. e. 11 órakor is.

Minden idők legnagyobb komikusává: **Charlie Chaplin**-el a közszerepben

Modern idők
brillians amerikai vígjáték

nek ujjászervezésére irányuló törekvés. Bizonyos oltóanyag készlettel egyébként rendelkezünk, s az oltóanyag termelés sem szűnt meg.

Uj orvos érdekképviseleti szerv kell a kamarák helyett

Nagyszámu orvos eltávozása következtében kétségtelenül

orvoshiány van.

Az orvos eloszlás egyenlőtenségén az egyes törvényhatóságokon belül úgy segítettünk, hogy

lehetővé tettük orvosok kirendelését oly vidékekre, melyek arra rá vannak utalva.

A lakáskérdésről

Az elhagyott lakások és lakberendezési tárgyak igénybevételét az azokra rászorulókat által a kormányrendeletileg szabályozta. Egy kiegészítő rendelet módot nyújt arra, hogy

a helyben maradtak érdekei hathatós védelemben részesüljenek a lakhelyükre visszatérő elemekkel szemben.

A tömeges eltávozás következtében a lakásprobléma ma még nem vált

Most vannak folyamatban a tüdőbeteg és nemibeteg gondozó intézetek ujjászervezésére irányuló intézkedések.

Budapest egészségügyi képe sem kedvezőtlenebb az általánosnál. Az egészségügyi intézmények, kórházak munkája a felszabadítás után általában megindult, s ma már teljes erővel folyik.

Intézkedések történtek a törvényhatóságok közti aránytalanságok kiküszöbölésére is. Tervben van a megszünt fasiztilkus

orvosi kamarák helyett uj orvos érdekképviseleti szervek létesítése,

amelyek véget fognak vetni az orvosi körökben mutatkozó bizonyos vizsátságoknak.

akuttá. Mihelyt azonban a visszatérés is tömeges jellegűt ölt, számolni kell a lakáskérdés kiélesedésével, s helyenként radikálisabb rendszabályok szükségességével. Budapesten, az ottani különleges viszonyokra való tekintettel, a lakáskérdést valószínűleg az általánostól eltérő intézkedésekkel kell majd szabályozni — fejezte be nyilatkozatát a miniszter.

Letartóztatták

Rugonfalvi Kiss Istvánt

A debreceni rendőrség fogdájának új lakója van. Az új lakó Debrecenben közismert személy,

Rugonfalvi Kiss István egyetem tanár,

aki évtizedekig vezette félre az egyetem történelmi tanszékéről a magyar ifjúságot.

Rugonfalvi Kiss István először a világháború után tűnt fel a magyar közéletben, amikor egy küldöttség élén valami magyar-román perszónálunio-félt ajánlott fel Szatmárnémetiben II. Károly későbbi román királynak. Persze, kinevették és ő hazatérve itt az ellenkezőjét kezdte hirdetni. Amikor a kurzus kilört, ennek egyik debreceni bajnoka lett Rugonfalvi Kiss István. Miután Szatmárnémetiben elalázkodta az országot, Debrecenben a legfűrelmellenebb irredenta lett. Ő vezette a harcot Székfi Gyula ellen és csak természetes, hogy amikor Imrédyék feltűntek a ma-

gyar politikában, Mitrovics Gyulával együtt legfőbb ideológusa lett a Magyar Megújulás Pártjának. A fasizmus egyik elsőszámú kiszolgálója volt Debrecenben Rugonfalvi Kiss István, aki a Vörös Hadsereg közeledtére elmenekült és a napokban tért vissza. Rugonfalvi Kiss István üdvözölte a nyilas Bessenyei Lajost főispáni beiktatásán. A rendőrség azonnal letartóztatta és most folynak a tanúkihallgatások, hogy összeállítsák teljes bűnlajstromát.

Elfogták

Jaross Andort

Budapestről érkezett jelentés szerint az ottani rendőrség letartóztatta Jaross Andort, a Sztójay-kormány belügyminiszterét, a Magyar Megújulás Pártjának vezetőségi tagját, a Képviselők Nemzeti Szövetségének elnökét.

A budapesti Nemzeti Bizottság a demokratikus egyetemért

A budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem tanácsa megjelent a Nemzeti Bizottság előtt. Farkas Ferenc, a bizottság főtitkára beszédében rámutatott arra, hogy a rektor tisztjének betöltésénél sugalmazás érvényesült.

— A kultuszminiszter befolyásának eredménye a választás — mondotta a főtitkár — többek között. — Amidőn ezt a tényt demokratiaellenesnek bélyegzem, felhívom a tanácsot, hogy az autonómiáján esett csorbát sürgősen közzörölje ki és a rector méltóságát tiszta választás után töltsse be. Az egyetem önkor-

mányzását régi teljességében vissza kell állítani mielőtt az egyetem meglisztul azoktól az elemektől, akik az elmúlt gyászos emlékeztető rendszer kreaturáiként még ma is a helyükön vannak.

Népbíróság előtt Murai és a „rendvédő” Szenik

Rövidesen a budapesti népbíróság elé áll Murai Lipót alezredes, a nagykövati főhadnagy. A Conti-utcai fogházban várólistára Szenik György, a nyilas rendvédelmi osztály és a hírközlési anti-helscevista plakátjának rajzolója. Szenik támadta meg annakidején a „Magyar Nemzet” szerkesztőségében Parragi Györgyöt is. A Conti-utcában várja a tárgyalást dr. Zetti Ágost, a börtön munkatársok bizáti la

Pigniczky István
órás mester. 10-12-ig nyitva.
Piac-utca 69., Megyeházzal szemben.

Esztendeje annak,

hoggy a náci zsarnokság csapatai, amelyek évek óta mint átvonulók és vendégek jártak keresztül-kasul a magyar országot, formálisan is megszállták az országot. Nagy-, közép- és kisquislingek sűrűlödtek az idegen elnyomók körül, megteltek az internálótáborok és építeni kezdték a gettókat. A német imperializmus magyarországi kiszolgálói, akik esztendő óta ígérték, hogy jönnek, végre megjöttek és az SS géppisztolyok fedezete mellett hozzáfojtak programjuk megvalósításához. Miután éveik ígérték fűt-fát és mindent, ami eszükbe jutott, nem adták mást, csak szolgásgát és mérhetetlen sok szenvedést. Ígérték földet is és mielőtt hatalomra jutottak, rögtön rájöttek, hogy a földreform nem időszere. Azt mondták, hogy majd talán a háború után...

Egy éve, hogy e nyilas banditizmus birtokba vette az országot és az évfordulón már egy nagy részben felszabadult ország emlékezhet a nyilas borzalmakra. De az emlékezésre nincs sok ideje ennek az országnak, amelyet most a földreform megvalósításának nagy kérdése foglalkoztat. Nem a háború után, mint a nyilasok mondták! Ilanem most, azonnal! A demokrácia ugyanis nem tér és nem vár, hanem földet ad a parasztnak. A magyar nemzet szabadságáért vívja és a nép szabadsága nem képzelhető el földreform nélkül. Az évfordulón, amelyet két nappal előzött meg a földreformrendelet megjelenése, így gondolunk vissza 1944 március 19-re.

Megalakult Szegeden

a Magyar-Jugoszláv Társaság

Szegedről jelentik: Megalakult Szegeden a Magyar—Jugoszláv Társaság, amelynek az a célja, hogy a két szomszéd nép között a jóviszonyt minél mélyebbé tegye. Az alakuló ülésen megjelent Misa százados, Tito tábornagy hadserégének tagja is. Purjesz Béla egyetemi tanár bejelentette, hogy a szegedi egyetemen jugoszláv lektorátust és délszláv intézetet állítanak fel.

Dévaványai fasizták

a debreceni rendőrségen

Dévaványáról 33 politikai foglyot kísérték ma be a debreceni rendőrségre. Úgyik kivizsgálása folyik, de az ellenük szóló vádak rendkívül súlyosak: németbarát röpiratokat és szóbeli propagandát terjesztettek a felszabadulás óta

Gyilkot és foszogatott

egy nyilas diák

Ismét egy nyilas suhancot állít a Népbíróság elé a debreceni rendőrség. Tóth Géza 18 éves debreceni diák 1944 decemberében belépett Budapestre a Nyilaskereszties Pártba. Ott nyilas karizmatikus, igazolványt és pisztolyt kapott és mint nyomozó dolgozott. Egy alkalommal másodmagával igazoltatott, majd személtelenre vert egy hamis irattal bujjáló zsidó fiút. Más esetben egy utcai razzia alkalmával egy ismeretlen férfi meg akart szólni az igazoltatás előtt. Tóth Géza a férfit ott az utcán agyonlőtte. Személyazonosságát megállapításakor kiderült, hogy az illető szökött katona volt. A vádlott mindezt maga bevallotta. Beismerte azt is, hogy igen nagy mennyiségű rablott élelmiszert és fűszert szállított a nyilas pártba.

Darálót vennék

függőkövest, v. monerchot
Cim a kladóban

800 pengős minimális fizetést követel a közalkalmazottak szakszervezete

A Szabad szakszervezetek egyik legnépesebb csoportja, a közalkalmazottak szakszervezete nagyfontosságú gyűlést tartott vasárnap délelőtt a Petőfi (Vig-színház) mozgóban. Tártya a fizetésrendezés kérdése volt.

Elsőnek Barcza Lajos szólt a megjelentekhez a Szakszervezeti Bizottság nevében. Felhívta a figyelmet arra, hogy Magyarország katasztrófális helyzetének előidézésében nem kis része volt annak, hogy a tisztviselőretek esküfövéte magát a munkásság közösségétől, a mindenkori kormány irányította és felhasználta. A most megalakult szakszervezet hivatása, hogy ezt a hibát jóvátegye.

Fábián Béla pénzügyi tisztviselő ismertette a nagygyűlés tulajdonképpeni célját, 199-300 pengős fizetések mellett előbb-utóbb a korruptáló veszedelme jelenik meg a közalkalmazottak sorában. Az elmúlt fasiszta rendszer alatt szervezetlenség és a szólásszabadság hiánya miatt a tisztviselőretek nem tudott tarthatatlan anyagi helyzetén gyökeresen változtatni. A demokratikus jogok lehetővé teszik, hogy a felfogató dugogélyek helyett egységesen fellépve, ne alimizsnát kértjenek, hanem követelők munkáik meg-

érdemelt ellenértékét. A szakszervezet a követeléssel memorandumot nyújt be a miniszterelnökhöz.

A memorandum szövegét dr. Fülel Gusztáv pénzügyi tanácsos, a szakcsoport elnöke ismertette. A közalkalmazottak követelése, hogy a jelenlegi állapot mindenkor a megéhefési indexsel szorozzák, úgy azonban, hogy a minimális fizetés ne legyen 800 pengőnél kevesebb.

Dózsa György nyomdász hangot adott a nyugdíjasok igényeinek is. A nyugdíjkérdéshez szól hozzá Szabó István államtitkár. Külön kell választani — mondotta — a becsületes munkában megöregedett nyugdíjasokat azoktól, akiket népeleves magatartásuk vagy egyéb visszaélések miatt kellett nyugdíjazni. Ez utóbbiak eltartásának terhe nem sujthat egy dolgozó nemzetet. Felhívta a közalkalmazottakat az iszoló bizottságok munkájának támogatására és intenzív szakszervezeti élet kialakítására.

A nagygyűlés közös akaratával elhatározta a memorandum benyújtását és megegyeztek abban, hogy hétfőn reggel minden csoportnak három vezetője küldetésileg nyújtja azt be a miniszterelnöknek.

SZÍNHÁZ

Irodalmi ciklus a Csokonai Színházban

Megértük legutóbb, hogy a Csokonai-színház vezetősége szakít az eddigi műsorpolitikával s a darabok kiválogatásánál a jövőben irodalmi és művészeti célokat tart szem előtt. Eddig 9 prózai darabot állítottak be a színház idei műsor-tervezetébe, melyeknek mindegyike megfelel az említett szempontoknak. Gegely „Revizor”-án kívül bemutatják Gorkij „Ejféli menedékhely”-ét is. Az angol irodalmat Shakespeare „Vihar”-a és Shaw „Ördög cimborája” című darabja képviselik. Színrekerül két francia darab is: Romain Rolland „Parkások” és Sardou: „Szókimondó asszonya”. A fennelken kívül Capek: „Fehér kőr”, Zilahy Lajos: „Szlóbia” és Hay Gyula: „Némtek” című darabja szerepelnek az érdekes műsortervezetben.

A „Revizor” már a jövő héten bemutatásra kerül. Deési Jenő, a színház művészeti vezetője forgószínpadra dolgozta át a darabot, mely új formájában sokkal liketesebb, elevenebb és szórakoztatóbbá vált. A „Revizor” szerepét a Debrecenbe visszatért Márki Géza fogja játszani.

Közlemények

Az I. foku iparhatóság felhívja az iparjogostvány és üzleti helyiség igénylése tárgyában alakított véleményező bizottság tagjait, hogy folyó évi március hó 20-án, kedden délután 3 órakor a város-házban (emelet 16. sz. szoba) megtartandó értekezleten megjelenni szíveskedjenek.

A Debreceni Zsidó Ifjúsági Szövetség felkéri a zsidó egyetemi hallgatókat, hogy tandíjsgegyük átvétele céljából f. hó 21-én, szerdán délután 3 órakor feltétlenül jelenjenek meg József kir. herceg-u. 31. szám alatt.

Felhívás

Felhívás az 1944. évben időszaki munkavállalók áll. ker. adó vallomásaik beadásáról. Felhívja a városi adóhivatal a hércsöplöket, bérszámlákat és egyéb időszaki munkavállalókat, hogy 1944. évi vállalkozásuk után áll. ker. adóvallomásukat 8 (nyolc) napon belül, legkésőbb 1945. március 31-ig a városi adóhivatal kivetési osztályánál (I. em. 37. sz. szoba) a következőkben terhe mellett adják be. A vallomás nyomtatvány hiányában félv papíron állítandó ki. Városi adóhivatal.

Ipartestületi közlemény

Az asztalos szakosztály tagjai, az orosz parancsnokság és a polgármester felhívására, adatok megadása végett ma kedden délelőtt 11 órakor szakosztályi ülésen (Rendőrség, III. em. 96. szoba) saját érdekében okvetlen jelenjenek meg. Elnökség.

Mozgalom

A Magyar Demokratikus Nők Szövetsége e héten nem szerdán, hanem csütörtökön tartja tagértekezletét.

A Demokratikus Nők Szövetsége (DNSz) minden héten csütörtökön délután 4 órakor tagértekezletet tart a Sas-utca 4. II. emeleti hivatalos helyiségében. Hivatalos óra d. u. 3-5-ig.

HALALOZÁS. Karmazsin Béla MÁV. mozdonyvezető 37 éves korában elhunyt. Temetése kedden, délután 3 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozójából. Lakás: Olajút 29. Gyászolják: Felesége, gyermeke és kiterjedt rokonsága. Dankó temetkezés.

Petruska János 67 éves korában elhunyt. Temetése kedden délután 2 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozójából. Lakás: Bajnok-u. 12. Gyászolják feleségén és gyermekén kívül kiterjedt rokonsága. Dankó temetkezés.

Nagy Györgyné Nagy Juliánna 82. évében elhunyt. Temetése ma délután 3 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozójából. Lakás: Kinizsi-u. 81. Bartha vállalkozó végzi.

Tóth Sámuel nyug. MÁV. előjáró 63 éves korában elhunyt. Temetése kedden 20-án délután 3 órakor lesz a II. A. terebről református egyházi szertartással. Lakás: Hatházi-utca 31. Csurka temetkezés.

Veszek cukrot, mézet liszte, vaját, olajat, zsírt, mákot, tojást, teitermőket
Drexler cukrasz., Kossuth-u. 6, 22.

Csokonai-színház

Ma kedden március 18., 19. é.
Fial Leó viágníru v goperája
Elvált asszony
Előadás kezdete 16. 4 órakor

Hirdetmény

A 303/1945. M. E. számú rendelet alapján a város adópenztárából folyósításra kerülő hadirokkantak, hadilázvegyek és hadiárva járadékai az alább következő időrendben — mindenkor 8-11-ig terjedő pénztári órák alatt — kerülnek kifizetésre.

Március hó 21-én az A-D-ig terjedő betűvel kezdődő nevek;
március hó 22-én az E-J-ig terjedő betűvel kezdődő nevek;
március hó 23-án az K-M-ig terjedő betűvel kezdődő nevek;
március hó 24-én az N-R-ig terjedő terjedő betűvel kezdődő nevek;
március hó 26-án az S-T-ig terjedő betűvel kezdődő nevek és
március hó 27-én az U-Z-ig terjedő betűvel kezdődő nevek és az elmaradtak.

APRÓHIRDETÉSEK

ALLÁS

Egy embert állandó munkára felveszek ócskabútorraktárba. Vörösmarti 12. F.

Férfiszabó önálló nagy-munkásokat, benti műhelyünkbe és beldolgozókat felvesszünk. Grünfeld uriszabóság, Kistemplom mellett. 430

Megbízható főzni tudó mindenest azonnalra — vagy elsejére felveszek Berzski műterem, Piac-u. 38. sz.

Cipészegéd, jó munkás felvétetik „Cipő szalon” Piac-utca 45-47., udvarban. 464

Rendes, tisztaságszerető női háztartásomba segíteni felvennék. Szappan-u. 3. 478

Cipészegéd magas fizetéssel, kosszítal felvétetik, rigtolni tudó előnyben. Ugyanott balkaros gépet veszek, simával cserélek. Kút-u. 12. 475

Varrodába tanulóéányt fizetéssel felveszek. Rózsán Kiss Katalin, Hatvan-u. 6 I. em. 20. 480

Rendszerető, tiszta, egészséges női mindenest felveszek. Jelentkezni Andrassy-út 69. szám 484

Boltiszolgát felveszek Csapó-utca 22., festéküzlet. 501

Főzitudó mindenest felvétetik Csapó-utca 22., festéküzlet. 502

Komoly orosz tanárt keresek. „Néplap” kiadóhivatal. K

Lakatossegédet felveszek, Szepesség-u. 47. 544

Háztartás vezetésére gyermekek mellé ajánlok közepkorú nő — „Feltétlen megbízható” jelígeré. 546

LAKÁS

Kiadó üzlet, cipészműhelynek. Márton Kálmán utca 13. 481

Kevesebb rongált házból 3 szobát adok, ki rendbe hozatja. Pacsirta-utca 30. 468

Egyetemi hallgató lakást ellátással keres. Válasz a kiadóba „Megbízható” jelígeré. 477

Bütorozott szobát ellátással, illetve konyha használatával keres házaspár. Élelmiszert adunk. Ajánlatokat kérjük Vilyányi főmérnök, Máv. üzletvezetés, II. osztály címre. 499

ÜZENET

Keresem Petheő Boldi-zsír hadnagyot, kinek tábori száma II. 522. volt 944. IX. 16. írt utoljára. Értesítést kérem Szent Anna-u. 52. Márkis Erzsébet. 459

Lusztig Ignácot Pakstról keresi felesége és Vere. Hajdúszoboszlón vannak Mulánál. 236

EGYÉB

Eladó majdnem új, szép rökemé Bethlen-u. 59. I. ajtó, balra. F.

Két párnát, egy dunyhát, vagy paplant venni, harisnyával vagy öngézelt fizetek. Garai-u. 24. Opéger. 550

Kisszepecsen 5 és fél hold föld felébe kiadó. Veres-u. 4. 458

Kartológépet és kartolószalagot magas árért veszek, élelmiszert adok érte. Csonka-utca 18. 463

Veszek és eladok használt bútorokat. Új bútorraktáron. Arany János-utca 28., asztalos. 467

Márványlapos ebédő-kredenc eladó. Bruckner-utca 11. 465

Március 15-én, csütörtökön a 4 órai mozielőadáson (Vigmozi) elvessz 1 fekete női ridikül, kérem a megtalálót, hogy a benne lévő iratokat címemre juttassa el, a pénzt megtarthatja. Juhász Olga, József kir. h. utca 27. 460

Nyílt-tér

A Vígyszínház Mozgó-t a Magyar Demokratikus Ifjúsági Szövetség vette át és Petőfi-mozgó elnevezés alatt továbbveteti. Az átvételünket megelőző időben fenti mozgóval kapcsolatosan történt ügyekért sem anyagi, sem más tekintetben felelősséget a MADISZ nem vállal.

Magyar Demokratikus Ifjúsági Szövetség Mozi Igazgatósága.

Felelős szerkesztő és kiadó:

DR. TARISKA ISTVÁN

Szerkesztő: RADÓ ISTVÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Ferenc József-út 28. II. emelet

Telefonszám: 81.

Előfizetési árak: Egy óra 12.50 P

Negyedévre 37.50 P

Nyomatott a „Szabadság” nyomda kiadóvállalat körforgóépén Debrecen, József királyi herceg-utca 16. szám.

Felelős nyomdaigazgató: Ménes János.

Magastörzsű oltot pöszmécfa kapható. Apponyi utca 25. Csapókert. 401

76 hold Kismacson bérbe vagy felesbe kiadó. Varga-u. 3. 466

Budapestre menő autón utitárs lennék. Ovoda-u. 15. sz. 471

42-es férfi félcipő, fi-nom, eladó. Ovoda-u. 15. 470

Figyelem! A várostól 5 kilométerre, kövesút mellett föld felébe kiadó. Harmadosnak jószágot is adok. Ugyanott feles-dinnyés kerestetik. Érdeklődni Meszena-u. 4. 469

Kiadó Ebes 9. sz. 46 hold tanyás föld. Szepes 23. sz. 23 hold feles bérletbe. Értekezni Kigyó-u. 31. sz. 472

Angora és juhgyapjú fonását vállalom, fonni tanítok. Vass Pál 15. sz. (Tócskert.) 473

Trógépet veszek, esetleg ruhaneműért. Ajánlatokat kiadóba „Trógép” jelígeré 474

Palgári iskolai tanuló, valamint Evolut és kettős könyvelés tanítását vállalom. Cím 2-ös honvéd huszárezred (volt Nyugati) utca 46. szám. 479

Luna zománctűzhelyet cserélek tűzfűért, szénért. Levencsik, Csapó 87. 483

Zománctűzhelyek szak. szerű javítását vállalom, sérült tűzhelyet veszek. Lenecsik, Csapó 87. 482

Szalonruhát készíték otthonába. Pesti varrónő, napi 30 P. Modelrajzaim vannak” jelígeré főkiadóban. 436

Keresek megvételre 50-100 tojásos csibekeltő gépet, lámpa és melegvíz fűtéssel. Gerbely-féle Kolombos típus. Cím Andrassy-út 69. sz. Ugyanott kerestünk 50 drb tajtiszta egészséges törzs, selyem angoranyulakot, modern ketreccel. hozzávaló eszközökkel. 485